

KADRI ÖZTOPÇU

KUŞ OLTASI

2010

CEVDET KUDRET
EDEBİYAT
ÖDÜLÜ

ÖYKÜ

❤
CAN

2.
BASKI

KADRI ÖZTOPÇU
KUŞ OLTASI

Can Yayınları 1837

© 2009, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2009

2. basım: Mart 2012

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto.com / Pavels Sabelnikovs

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-1096-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

KADRI ÖZTOPÇU
KUŞ OLTASI

ÖYKÜ

2010 CEVDET KUDRET EDEBİYAT ÖDÜLÜ

Kadri Öztopçu'nun Can Yayınları'ndaki diğeri kitabı:

Yanlış Hikâyeler, 2006

KADRİ ÖZTOPÇU, 1954 yılında Samsun'da doğdu. Yazmaya şiirle başladı. Şiirleri, *Yeni Adımlar*, *Türkiye Yazıları*, *Güney*, *Adam Sanat* ve *Şiirati*; öyküleri ise *Adam Öykü*, *Eşik Cini* ve *Notos* dergilerinde yayımlandı. Reklam yazarlığı yaptı. Çeşitli üniversitelerde öğretim görevlisi olarak çalıştı. İlk öykü kitabı *Yanlış Hikayeler* 2006 yılında yayımlandı. 2009'da yayımlanan ikinci öykü kitabı *Kuş Oltası* 2010 Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü'ne değer görüldü. Yazarın, *Saklıköy'ün Kuşçusu* adlı bir de gençlik romanı var.

Perran'a

İçindekiler

Hiçbiryer Barı	13
Sıradan Bir Gündü	21
Gelen Kim	33
Kuş Oltası	39
Kadersiz	47
Kayıp Renkler	71
“Enginde Yavaş Yavaş... ..	73
Kanamalı Bir Öykü İçin Hikâye Aranıyor	85
Gölge	89
Neyin Rengidir Beyaz.....	99
Simsiyah.....	109
Harun Bey Neden Ölemiyor	113
Kopyacı	119

HİÇBİR YER BARI

“Buranın tuvaleti var mı?” dedim.

“Tuvaleti olmayan barlara ruhsat vermiyorlar,” dedi barmen.

Ufak tefek, gençten biriydi. Asık yüzlü.

“Ruhsatı var mı?”

Bir sen eksiktin, gibilerden baktı, bıkkın bir sesle, “Tuvalet şurada,” dedi.

Barın girişindeki koridoru gösterdi eliyle, ekledi: “Vestiyerin arkasında.”

Sırılsıklam montumu çıkardım, silkeledim, iskemlelerden birinin arkasına astım. Gittim, uzun uzun işedim. Ellerimi yıkadım. Aynada yüzümü seyrettim bir süre. Görüntümden hoşnut kalmadım. Yüzüm sapsarı, bakışlarım cansızdı. Göz kırptım aynadaki görüntüme, “Aldırma,” dedim. Döndüğümde, barmen, elindeki pis bir bezle ha bire bardakları siliyor, parlatıyordu aklınca. İskemleye tünedim, malt viski istedim. Duple.

“Bulunmaz,” dedi. “Bizde bu var.”

Gösterdiği viski, daha önce hiç içmediğim, tanımadığım bir markaydı, güven vermedi. Sahteydi belki.

“Bana bir cin tonik hazırla,” dedim, çaresiz.

Tuhaf bir bardı.

Tezgâhın ucuna tünemiş izbandut gibi herifi saymazsak, kimse yoktu.

Kağrı gıcirtısı sesli birisinin söylediği kötü bir şarkı çalıyordu eski bir pikapta.

“Şu plağı da değıştiriver, bir zahmet.”

“Başka plak yok,” dedi barmen.

“Öyleyse kapat. Kafa dinleyelim.”

Gözleriyle, tezgâhın karanlık ucundaki izbandutu işaret edip sırttı: “Sıkıysa sen kapat.”

Izbandut’a baktım. Genç sayılırdı; kırkında ya var ya yok. Bir zamanlar siyah olduğunu sandığım, ağarmış renge şimdi kurşuniye çalan, eski, daracık bir tişört giymişti. İçinden kasları fıskırıyordu. Kıllı kollarıyla bara dayanmıştı, başını az önce barmenin bana kakalamaya çalıştığı viskiyle dolu bardağın içine sokacaktı neredeyse; öyle eğilmiş içine. Sanki kaybettiği değerli bir şeyi arıyor.

“Çerez ister misin?”

Soruyordu ama yanıt bekler gibi bir hali yoktu barmenin; kâseyi önüme koymuştu bile. Bir fıstık alıp attım ağzıma, bayattı, tükürecek yer olmadığından, mecburen yuttum.

“Kaç yıllık bu fıstık?”

“Bilmiyorum,” dedi barmen, kıkırdadı. “Yaz başıydı burada başladığımda, yeni sayılırım.”

“Barın sahibi değilsin, anlaşılan.”

“Sahibi öldü,” dedi. “Geçen aydı, yüzmeye gidiyorum, dedi, gitti, bir daha dönmedi. Cesedi bir hafta sonra vurdu karşı kayalıklara. Çocukları buldu, şanssızlığa bak. Feciydi. Şişmiş, davul gibi. Balıklar yemiş orasını burasını. Ben de –iki çocuğu, bir de dünya iyisi karısı varsefil olmasınlar diye, acıdım, bırakmadım işi. Bırakamadım. Hoş, iş güç de yok ya. Üstüme kaldı dükkân. Za-

ten... gidecek neresi var ki, gitsem..."

"Kadın güzel mi?" dedim.

Gözlerinden bir ışık geçti, toparlandı hemen.

"Yok," dedi, "öyle değil. Yani güzel de, anladığın manada değil. Hem, bana uymaz, kitap filan okuyor. Ne balsa okuyor. Yani kültürlü. Uymaz."

"Niye uymasın," dedim. "Sen de okursun kitap filan, uyar."

"Yok," dedi, "Yani, bize uymaz, delikanlılığa sığmaz yani. Hem, yaşı da... bana göre biraz... Anlatabildim mi?"

"Anladım," dedim.

Kağrı gıcirtısı sesli şarkıcı başka bir şarkıya geçti. Sevgilisine, beni neden bırakıp gittin, diye soruyordu, ben hiç bir şey yapmadım ki.

Belki de bu yüzden bırakıp gitmiştir, diye geçirdim aklımdan, hiçbir şey yapmadığın için, gıcırdamaktan başka. Gülümsedim.

Izbandut'la göz göze geldik. Kendisine gülümsediğimi sanmış olmalı, tipine aykırı bir sıcaklıkla gülümsedi o da. Kadehine uzandı, kaldırdı, "Hoş geldin," dedi, bir dikişte bitirdi içindekini.

Mecburen aynı şeyi yaptım: "Hoş bulduk," dedikten sonra bir dikişte içtim cin toniğimi.

Barmen içkileri tazeledi.

Izbandut bardağına gömüldü.

Kağrı gıcirtısı sesli şarkıcı haykırdı: "Dön, bu gece dön, ay doğarken."

Pencereden dışarı baktım. Ayın bu gece doğma olasılığı var mıydı acaba? Doğsa bile, görülme olasılığı? Sanmam. Kapkaraydı gökyüzü.

Rüzgâr, iri yağmur damlalarını ve kurumuş yaprak-

ları savuruyordu daracık, boş sokakta.

Bir kedi, sırlısıklam çıkageldi, karşı kaldırımındaki çöpleri eşeledi, dişine göre bir şey bulamamış olmalı ki, usul adımlarla çekip gitti sonra. Eşelenmiş çöpler rüzgârla dağıldı, suya karıştı.

Fotoselleri bulutların kararttığı havaya kanmış sokak lambaları, sarı, ölgün ışıklarıyla kendilerini aydınlatıyordu. Hüzün vardı havada; asılı, rüzgâra inat kıpırtısız, ağır.

Yeni bir kağnı gıcirtısı başladı plakta. Bu kez, çekip gitmekten söz ediyordu şarkı; yağmura karışmaktan bir akşam vakti ve bir daha dönmekten.

“Öbür gün gidiyorum,” dedi Izbandut, kafasını, gömüdüğü bardaktan çıkarıp.

“Nereye bu sefer?” dedi barmen.

Sorudaki alayı anlamadı, anlamazdan geldi ya da, “Meksika’ya,” dedi Izbandut, ciddi.

Sonra, neşelendi birden, bir kahkaha patlattı, koca eliyle tezgâha bir şaplak indirdi; dizili bardaklar şangırdadı; “Öbür gün, ver elini Meksika,” dedi.

“Ne iş?”

Bu kez bendim soran.

Izbandut, “Hani şu limana yeni gelen şilep var ya, yük boşaltan,” dedi, “görmüşsündür belki. İngiliz. Tayfa arıyorlarmış. Muharrem Abi, liman idaresinde çalışıyor, tanımazsın, o söyledi. Beni de yazdır dedim, olur, dedi. Yazdıracak. Yazdırınca da, ta Meksika’ya kadar gidecekmiş şilep; ver elini Meksika.”

Barmene döndü, kaygılı bir sesle: “Bu sefer yazdırır, değil mi?”

“Yazdırır,” dedi barmen, iç çekip. “Niye yazdırmazsın. Madem, Muharrem Abi, abimiz... Madem tayfa lazım... Madem şilep taa Meksika’ya...”

Yüzü aydınlandı Izbandut'un, "Öyle ya," dedi, "niye yazdırmasın. Bunca yılın Muharrem abisi. Abimiz..."

"De," dedi barmen, pişmiş aşı su kattığı belli, "gemi İngiliz, diyorsun. Sen Türk. İngilizce de bilmezsin. Nasıl olacak? Yani nasıl anlaşıyorsun ötekilerle?"

Izbandut, kalakaldı önce; sonra, bir çözüm öneririm umuduyla gözlerini gözlerime dikti.

"Canım," dedim barmene, "işaretle filan anlaşılır."

Izbandut'a döndüm: "Sen onlara Türkçe öğretirsin biraz; biraz da onlar sana İngilizce... İdare edersiniz. Yol uzun, nasıl olsa."

"Tabii ya," dedi barmen, "yol uzun." Tezgâha bir şaplak da o indirdi, ekledi: "Bu tezgâh kadar uzun."

Izbandut bardağına gömüldü yeniden; belli ki uzun yolu düşlemeye koyuldu.

Plak sustu. Arkasını çevirdi barmen: "Dön ve benimle kal, kollarımda. Kollarımın beşiğinde uyu..."

Dönmek... Nasıl fakat? Her şey dönülemeyecek kadar uzaktaydı benim için; ölü düşler diyarı.

Düşünmemeye çalıştım.

Izbandut, "Bir kadın niçin gider?" dedi.

"Anlamadım?"

"Bir kadın, diyorum, niçin gider, bırakıp?.."

"Ha, evet. Bilmem. Bir erkek niçin giderse, bir kadın da..."

"Ben de bilmem," dedi sözümü kesip. Başını dışarı, bakışlarını gökyüzüne çevirdi sonra, sustu.

Barmen kulağıma eğildi, "Karısından söz ediyor," dedi, fısıltıyla. "Takıldı bir herife, buna da, sıkıldım senden,

deyip basıp gitti. Gitmiş, daha doğrusu. Benden önce. Evveli yaz. Gitmekle kalsa iyi. İki yaşında bir de velet bırakmış başına bunun; şimdi üç; görersen, dünya güzeli bir şey, içine sokasın gelir.”

“Peki,” dedim, “Meksika işi ne iş, çocuk varken?”

“Hikâye,” dedi. “Kimi kimsesi de yok ki bıraksın çocuğu. Ne ana, ne baba, ne kardeş... Konu komşu olmasa, vahim. Şu anda bile, evde tek başınaysa mesela, ne yapar el kadar sabi, Allah bilir. Limana ne zaman bir gemi gelse, bizimki tayfa yazılır hayalinde. Eskiden beri böyleymiş. Hayali hep bu. Kimsenin yazdığı, yazdırdığı filan yok oysa. Zaten, bırak tayfalığı, doğru dürüst yüzme bile bilmez. Hem, yazılsa ne fayda. Dediğim gibi: Hikâye.”

Izbandut, “Bir kadın,” dedi kendi kendine, “sıkılınca gider.”

“Sıkılınca, kim olsa gider,” dedim. “Asıl sorun, nereye?”

“Değil mi ya,” dedi barmen. “Asıl sorun bu. Gidecek yerin olmadıktan sonra, sıkılsan ne fayda; gitsen, nereye?”

İçkimi tazelettim, boş sokağı, tekdüze yağmuru seyrettim.

Izbandut, önündeki peçeteyi parçalara ayırdı, tezgâha saçtı.

Barmen, aldırmadı, yeni bir peçete uzattı.

Plak yine sustu.

“Tersini çevir,” dedi Izbandut.

Barmen, ne dersin, gibisinden bana baktı.

Nasılsa başka plak yoktu.

“Tersini çevir,” dedim.

Bardağımı uzattım sonra: “Bir de yolluk ver bana.”

Doldurdu.

Bir dikişte içtim, biraz para bıraktım tezgâha, “İçkiler benden,” dedim. Kalktım, montuma uzandım.

“Sağ ol,” dedi Izbandut.

“Nereye?” dedi barmen.

Gidecek yerim yoktu.

“Hiçbir yere,” dedim.

“Bilirim,” dedi, “güzel yerdir. Öyleyse, yarın da bekleriz. Öbür gün de, gelecek ay da... Bekleriz. Biz buradayız.”

Papağan gibi tekrarladı Izbandut: “Bekleriz. Biz buradayız. Sıkılınca da, ver elini Meksika.”

Kapının eşiğine geldiğimde başka bir şarkı başladı plakta. Bir an durup dinledim:

“Ümitler nereye gider,” diyordu, kağnı gıcirtısı sesli şarkıcı. “Denizlerin ötesine mi, bindiği bulutlarla. Ümitler nereye gider, hiçbir yere mi yoksa, kırılmış kanatlarıyla. Ümitler, karışıp yalanlara, yalnızlıklara...”

“Ver elini Meksika,” dedim, kendi kendime.

Çıktım.

Yağmur dinecek gibi değildi.

*Kadri Öztopçu, hareketli,
yeni biçimlere açık öykü
dünyasıyla okurların yakından
izlediği bir yazar.*

Izbandut, “Hani şu limana yeni gelen şilep var ya, yük boşaltan,” dedi, “görmüşsündür belki. İngiliz. Tayfa arıyorlarmış. Muharrem Abi, liman idaresinde çalışıyor, tanımazsın, o söyledi. Beni de yazdır, dedim, olur, dedi. Yazdıracak. Yazdırınca da; ta Meksika’ya kadar gidecekmiş şilep; ver elini Meksika.” Barmene döndü, kaygılı bir sesle, “Bu sefer yazdırır, değil mi?” “Yazdırır,” dedi barmen, iç çekip. “Niye yazdırmazsın. Madem Muharrem Abi, abimiz... Madem tayfa lazım... Madem şilep taa Meksika’ya...”

Kadri Öztopçu’nun sizi alıp götürülen kendine özgü bir dili ve öykü dünyası var. Bu alabildiğine renkli ve hüznü dünyada kişiler her an değişmeye, bambaşka biri olmaya hazır. Mekânlar da öyle. Tekin olmayan, alabildiğine melankolik ama son derece çekici bir dünya. Kadri Öztopçu, öykücülüğümüzün vazgeçilmezleri arasında.

Kapak resmi: PAVELS SABELNIKOVS

ISBN 978-975-07-1096-4

9 789750 710964